

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRATIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

Se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, Str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

30 Decembrie

La 30 Decembrie sărbătorim 13 ani de la proclamarea Republicii Populare Române, eveniment de seamă în viața popoului nostru. Republica Populară este statul oamenilor muncii, poporul muncitor fiind stăpîn pe soarta sa și făurindu-și prin muncă o viață îmbelșugată și luminată. Privind peste marile progrese realizate în acești ani de stăpînire populară, oamenii muncii sînt mîndri de avîntul poporului și țării noastre, și însuflețiți de perspectivele mărețe ale șesenalului și ale planului de perspectivă de 15 ani, ei muncesc cu mai mult spor și entuziasm, că muncesc pentru fericirea lor și a copiilor lor.

Industria națională a crescut într-un ritm accelerat. Producția ei depășește de cinci ori volumul producției industriale de dinainte de război, iar în anul 1965 producția industriei noastre va fi de peste două ori mai mare ca în 1959, de circa zece ori mai mare ca în 1938. Au luat o mare dezvoltare industria siderurgică, industria constructoare de mașini, industria energetică, chimică și a petrolului. Producem mașini-unelte felurite, tractoare, combine și alte mașini agricole, mijloace de transport, utilaj electric, etc. Produsele noastre sînt apreciate și pe piața internațională, fiind căutate în toate țările lumii.

Agricultura, care s-a dezvoltat pe calea socialismului, a fost înzestrată cu peste 60.000 tractoare, iar pînă la sfîrșitul anului 1965 ea va fi complet mecanizată, dispunînd de circa 150.000 tractoare, precum și de toate celelalte mașini necesare agriculturii moderne. Munca în comun pe tarlale întinse, cu mijloace mecanizate și după metode agrotehnice avansate a adus schimbări mari în viața satorilor și a țărănilor muncitori. Nivelul de trai, material și cultural, s-a ridicat continuu și satele devin orașele.

Ca urmare a dezvoltării economiei, venitul național este de 2,7 ori mai mare ca în 1938; pînă în anul 1965 va crește de aproximativ patru ori și jumătate în comparație cu 1938. Puterea de cumpărare a populației s-a dublat, iar consumul a crescut de 2—3 ori față de anul 1938. S-a dezvoltat învățămîntul elementar, mediu și superior. Gratuitatea învățămîntului (din anul acesta toți elevii din cl. I—VII au primit toate cărțile gratuite), dezvoltarea rețelei școlare, fac învățămîntul de toate gradele accesibil tuturor copiilor și tinerilor. Nivelul cultural al întregului popor s-a ridicat mereu. Cartea, arta, cinemato-

Lev Nicolaevici Tolstoi

— 1828 - 1910 —

Tolstoi, încă în viață fiind, a fost recunoscut ca scriitor de importanță mondială.

La 7 noiembrie 1910 murea, în mica și îndepărtata gară Astapovo, Lev Nicolaevici Tolstoi, unul din cei mai mari scriitori ruși, acela care a scris *Război și Pace*, *Ana Karenina*, *Cazacii*, etc. Aceasta este vestea care, cu iuțea fulgerului, s-a răspîndit în toate părțile globului pămîntesc.

Renumele lui a crescut măreț și după moarte.

Opera marelui scriitor rus Lev N. Tolstoi este cunoscută și iubită de întreaga omenire iubitoare de artă și frumos. Impresia pe care a produs-o în epoca sa, precum și răsunetul de care s-a bucurat opera lui, l-au situat încă din timpul vieții pe cele mai înalte culmi ale literaturii mondiale. Gorki scria: „El ne-a povestit despre viața rusească aproape tot atît cit întreaga noastră literatură de pînă la el”.

La vreo 200 km Sud de Moscova, în apropierea orașului Tula se află un vechi conac boieresc nu prea mare, al cărui nume e cunoscut de oamenii de cultură din toată lumea. Este conacul din Iasnaia Poliana, unde s-a născut, a trăit și a creat unul dintre marile genii ale omenirii — Lev N. Tolstoi.

Tolstoi s-a născut la 28 august 1828. El se trage dintr-o familie de nobili de viață veche. Tatăl său, contele Nicolai Ilici Tolstoi care luase parte la războiul din 1812 s-a căsătorit în anul 1822 cu prințesa Maria Nicolaevna Volconscaia, o femeie bogată. Printre domeniile aduse de Vol-

graful, cultura pătrunde în toate colțurile țării.

A crescut prestigiul țării noastre pe plan internațional. Guvernul nostru, exprimînd voința de pace a poporului, duce o politică de pace, de colaborare cu celelalte țări. La a 15-a sesiune a O.N.U., glasul poporului român a răsunat cu putere prin cuvîntul d. Gh. Gheorghiu-Dej, conducătorul iubit al poporului, susținînd — alături de Uniunea Sovietică, de țările socialiste și de alte țări iubitoare de pace — dezarmarea generală și completă și lichidarea rușinosului regim colonial.

La a 13-a aniversare a Republicii noastre, poporul nostru, cu ajutorul frățesc și multilateral al Uniunii Sovietice, în solidaritate cu toate popoarele socialiste, pășește înainte spre viitorul de pace, belșug și fericire. Biserica noastră este alături de popor în munca lui pentru viața cea nouă și în lupta lui pentru pace. Slujitorii Bisericii și credincioșii își aduc contribuția lor la viitorul luminos al poporului.

T. R.

conscaia ca zestre soțului ei, se numără și Iasnaia Poliana. Conacul de pe moșie fusese construit încă la sfîrșitul veacului al XVIII-lea de bunicul dinspre mamă al scriitorului, prințul Nicolai Volconschi.

Moșia avea o poziție frumoasă, mărginindu-se cu o pădure deasă. Aici a fost ridicat și conacul într-o poiană în pantă ușoară care în zilele in-sorite se desprindea ca o pată luminoasă pe verdele întunecat al codrului (de aici și denumirea: Iasnaia Poliana, în traducere: poiana luminoasă). Cele două turnuri albe de piatră așezate la intrarea proprietății, aleile și tușișurile dese ale bătrînului parc, serele, eleșteele și casa mare boierească, cu două aripi — iată aspectul general al acestui „cuib de nobili” pe vremea cînd s-a născut Tolstoi. Dincolo de poarta parcului, drept în fața conacului, începea satul cu izbele țărănești, acoperite cu paie, apoi ogoare, crînguri și din nou alte sate. Era Rusia țărănească de atunci, revărsîndu-se pe nemăsuratele ei întinderi.

Lev Nicolaevici a fost cel de-al patrulea fiu al familiei Tolstoi.

Mama lui Lev era o femeie talentată, avea un dezvoltat gust artistic și cunoștea patru limbi străine. A murit cînd fiul ei, Lev, împlinise abia un an și jumătate. În urmă educația copiilor a trecut în sarcina unei rude a familiei Tolstoi, T. A. Ergolscaia, o femeie simțitoare și blindă, și o admirabilă educatoare. Lev era convins că T. A. Ergolscaia a fost aceea care l-a învățat să simtă „desfătarea spirituală a iubirii” și care, cu întreaga ei ființă i-a sădit în suflet dragostea de oameni.

Tolstoi a căpătat în copilărie educația tipică a familiilor de nobili bogați — educație din care erau nelipsiți dascălii străini. Dar, micul Liova și cei trei frați ai săi petreceau mult timp în mijlocul naturii, în pădurea și parcul din jurul conacului, acești partași muți ai jocurilor lor pasionate și martori ai mîhnirilor și bucuriilor lor copilărești. În zilele acestei copilării senine și gingașe, pline de poezie, de dragoste și mister, frățiorii hoinăreau prin aleile umbroase ale parcului, în căutarea făcătorului de minuni „bețișor verde”, care trebuia să dezvăluie taina fericirii tuturor oamenilor. Crescînd într-o ațit de strînsă legătură cu natura, Tolstoi s-a obișnuit de copil să deslușească cu multă sensibilitate toate culorile ei și schimbările la care era supusă, a învățat să înțeleagă graiul frunzelor și să simtă iarba încolțind. El a îndrăgit profund natura rusă și simțămîntul acesta nu l-a părăsit tot restul vieții.

Traicul la țară i-a dat lui Lev Nicolaevici prilejul să cunoască îndeaproape și țărănimia. În mîntea copilului, înzestrat cu un viu spirit de ob-

(Continuare în pag. 2)

Lev N. Tolstoi

(Urmare din pag. 1)

servație, se adunau pe nesimțite impresii din viața satului și el se deprinse să iubească pe „mușic” cu obiceiurile, mentalitatea, cîntecele și limba lui.

În anul 1837, contele Nicolai I. Tolstoi moare pe neașteptate. Sora sa, contesa Osten Saken, ia în grija ei pe copiii rămași orfani, iar după moartea acesteia, tutela lui Tolstoi și a fraților săi revine unei alte surori a contelui Nicolai Ilici, anume P. I. Iușcova, soția guvernatorului din Cazan. La 13 ani, Tolstoi se mută la Cazan. Aci, urmează cursurile facultății de limbi orientate, apoi trece la facultatea de drept, dar nu le termină, fiind atras de viața mondenă a mediului său.

Dar viața dezordonată a tinerilor nu-l absoarbe pe Tolstoi decît scurtă vreme. Tolstoi era încă din copilărie un cititor pasionat. După cum povestește chiar Tolstoi, citise pînă pe la 1845 „toate cele 20 de volume ale lui Rousseau” și purta la gît un medalion cu portretul scriitorului francez. Încă pe băncile universității studiază opera lui Montesquieu și tot atunci proiectează să scrie o lucrare de drept.

Spiritul critic al lui Tolstoi zdruncină curînd idealul pe care și-l făurise despre omul „cum trebuie să fie”, omul — ideal. Dezamăgit și de viața mondenă și de studiile universitare, întrerupe învățătura în 1847, în al doilea an de facultate, și pleacă la Iasnaia Poliana, hotărît să se stabilească pe meleagurile natale. De atunci, tînărul moșier își propune să-și consacre toate puterile pentru îmbunătățirea traiului țăranilor săi. În ciuda străduințelor lui sincere, țăranii privesc cu neîncredere și teamă activitatea reformatoare a lui Tolstoi. Nereușita încercărilor sale sînt descrise în nuvela „Dimineața unui moșier”. El voia să le dea pămînt în arendă. Țăranii însă așteptau să le dea pămîntul pentru totdeauna. Tot aici își propune un vast program de muncă pentru propria sa instruire, program pe care să-l realizeze în decurs de doi ani de viață la țară. În acest timp călătorește cînd la Moscova cînd la Petersburg, unde se prezintă la examene pentru titlul de candidat în științe juridice, dar le întrerupe la mijloc, fără vreun motiv cunoscut. Mai tîrziu Tolstoi va spune că această perioadă a vieții sale (1848—1851) e formată din „ani risipiți în viața dezordonată”. Urmînd sfatul fratelui său Nicolae, ofițer în armata caucaziană, în anul 1851 pleacă în Caucaz.

Pînă la 1855, Tolstoi a fost ofițer de artilerie. În această calitate a luat parte la războiul Crimeii.

În 1854 a fost atașat ca ofițer de stat major pe lingă armata rusă din țara noastră. Aici, ne-a cunoscut mai bine și nemijlocit ne-a prețuit. În jurnalul său din 11 iulie 1854, notează: „Soarta acestui popor este țesută din vrajă și din tristețe”.

Odată cu demobilizarea, la încheierea păcii, Tolstoi pleacă din armată. Tolstoi în acel timp devenise un scriitor consacrat.

Ca literat, Tolstoi a scris mult și nu cred să existe cineva cu oarecare cultură, care să nu fi citit nimic de dinsul, măcar vreo nuvelă.

Scrierile literare ale lui Tolstoi au deosebit farmec, datorită mai multor calități prețioase. Ele sînt realiste, prezintă viața cu frămîntările ei, coloritul este viu și fermecător. Deasemenea este uimitoare puterea cu care își realizează portretul sufleteș al persoanelor, cu toate particularitățile și în special starea sufletească a muribunzilor.

Ceea ce te pasionează pentru ele și te captivează este simfonia cu care sînt scrise. Lipsit cu totul de artificialitate, autorul te impresionează adînc prin sinceritatea cu care povestește și prin felul cum îți evidențiază părțile reale ale vieții.

În scrierile sale literare, Tolstoi a urmărit să facă pe oameni mai buni.

MIHAIL SADOVEANU

a împlinit vîrsta de 80 de ani

Mihail Sadoveanu este cel mai mare scriitor în viață al poporului nostru harnic și pașnic. De la Ion Creangă încoace, nici un alt minutor de condei n-a mai povestit atît de fermecător, în graiul poporului, despre necazurile și bucuriile celor mulți și simpli, despre întîmplările vrednice de pomenire ale celor trecute vremi și despre așezămintele noastre străvechi, cinstite astăzi indeobște ca monumente istorice.

S-a născut la 5 noiembrie 1880, în Pașcani, ca fiu al avocatului Alexandru Sadoveanu și al soției sale, Profira Ursachi, strănepoată de baci din nordul Moldovei. Școala primară a făcut-o cu „domnul Busuioc”, pe care-l va pomeni cu plăcere în scrierile sale. A trecut apoi la gimnaziul din Fălticeni, continuînd să învețe la Liceul Național din Iași. S-a căsătorit în anul 1901 și a avut mulți copii, pe care i-a crescut cu dragoste și atenție. El însuși moldovean din creștet pînă-n tălpi, toată viața a simțit nevoia să se apropie de oamenii din popor, la oraș și la sat, la vinătoare, la pescuit, în călătorie și acasă, dereticînd prin propria-i gospodărie.

A scris vreme de mai mult de-o jumătate de veac — de cînd a intrat triumfal în Parnasul muzelor — sute de cărți de povestiri (romane, nuvele, schițe), multe din ele fiind astăzi traduse în zeci de limbi străine.

Izvorul său de inspirație este literatura populară și poporul, cu inepuizabilele lui zăcămintele de înțelepciune și pățanii pe cît de interesante, pe atît de instructive. „Găseam în literatura populară și în popor — spune D.Sa — o perspectivă de nouitate la care se adăuga dragostea profundă pentru umiliți, ofensați și nedreptățiți”.

Poezia populară i-a fost dascăl de căpetenie în creația sa literară. Clasicii literaturii romine și ruse i-au fost sfinții credincioși și cumînți. Într-o vreme în care literatura noastră era invadată și desfigurată de infiltrațiile unor curente

decadente, Mihail Sadoveanu s-a ținut departe de acestea, avînd mereu ațintită privirea la suferințele poporului său. Pentru alipirea și dragostea sa față de clasa muncitoare și pentru că s-a ridicat cu energie împotriva defăimării celor de alt „neam”, Mihail Sadoveanu a fost persecutat de regimurile politice reacționare de dinainte de 23 august 1944, iar cărțile sale au devenit obiectul unor jalnice manifestări huliganice. Acestea, însă, n-au putut să le sfișie mantia de lumină cu care le-a împodobit geniul marelui lor făuritor.

Eroii cărților lui Mihail Sadoveanu sînt fie țăranii, oameni simpli, împovărați vreme îndelungată de orînduirii sociale ostile năzuințelor lor spre o viață liberă și fericită, fie figuri de tirgoveși din orașele în care altă dată „nu se întîmpla nimic” fiindcă erau cufundate într-o viață monotonă, stătută, fie personajii ale trecutului nostru istoric.

O bună parte din creația sa literară este dedicată evocării trecutului de luptă și de jertfă al poporului nostru. Romanele sale, „Zodia Cănelului”, „Nicoară Potcoavă” și mai ales incomparabilul „Frații Ideri” (în 3 volume: „Ucenicia lui Ionuș”, „Izvorul Alb” și „Oamenii Măriei Sale”), înfățișează cu un meșteșug literar de mare maestru al condeiului episoade ample și emoționante din lupta pentru libertate a înaintașilor noștri, care combăteau și înfruntau cu arma în mînă atît pe cotropitorii vremelnici ai țării, cît și pe boierii împilatori și trădători.

Deosebită dragoste și atenție arăta maestrul Mihail Sadoveanu în creația sa literară frumoșilor și bogățiilor Patriei noastre.

După eliberarea țării noastre de sub jugul fascist, Mihail Sadoveanu a sprijinit dintru început, cu convingere și exemplară îragere de inimă, lupta poporului nostru muncitor pentru făurirea unei orînduirii sociale nouă, fără exploa-

Subiectele scrierilor literare ale lui Tolstoi sînt toate luate din viața poporului rus. De aceea, el este socotit în primul rînd ca scriitor național.

Însă nu trebuie să pierdem din vedere că Tolstoi nu se mărginește să descrie numai pe rus, ci ne dă pe om în genere. Cu alte cuvinte dinsul se ocupă de acele însușiri suflotești, care se observă la toți oamenii.

În felul acesta se explică de ce scrierile literare ale lui Tolstoi plac oamenilor de toate naționalitățile; căci în toate găsim pe om, cu plăcerile și durerile lui, cu slăbiciunile și tăria lui, cu visurile și bunătatea lui.

Din punct de vedere al sentimentului religios, Tolstoi a fost un credincios profund.

Pentru că a propovăduit unele învățături neaprobate de Biserică, la 24 februarie 1901 Sinodul Rus l-a excomunicat ca eretic. Mai tîrziu Biserica Ortodoxă Rusă a ridicat această excomunicare, vîzînd în Tolstoi un mare scriitor, măr-turisitor al iubirii creștine de aproapele.

Cu toate că morala lui Tolstoi și-a cîștigat puțini părtași, popularitatea sa este nemăsurată de mare. La renumele lui a contribuit pe lingă opera literară și propagarea prin faptă a moralei sale.

Suferințele morale ale lui Tolstoi au fost nemăsurate de mari. Ele au izvorit din vederea nedreptăților ce se săvîrșeau în patria sa și mai cu seamă din conflictul dintre concepțiile lui morale și viața reală.

Poate că plecarea lui neașteptată de la Iasnaia Poliana în ultimile zile ale vieții se datorește acestui sentiment de revoltă, care cuprinde sufletele mari, cînd sînt constrînse să trăiască veșnic într-un cerc strîmt social, în care minciuna convențională predomină în toate, iar nedreptatea este ridicată la înălțimea unui prin-

cipiu. Abnegația lui a fost o calitate atît de rară, încît mulți au socotit-o ceva bolnăvicios.

Tolstoi a condamnat robia țarismului și a luptat pentru pace și pentru îmbunătățirea oamenilor și a vieții lor.

Tolstoi era și rămîne apostolul poporului și al păcii. Opera pe care o înfăptuise este pentru acest popor neprețuită. Tolstoi demascase nedreptățile sociale. Pentru prima dată spusese adevărul într-o lume în care era obiceiul de a minți poporul și de a-l face pe acesta să mintă. De aceea după cum spune și Gorki, poporul nici nu putea să se îndepărteze de Tolstoi, nici să-l uite.

La 7 | 20 noiembrie 1960, împlinindu-se 50 de ani de la moartea lui, Tolstoi a fost sărbătorit în toate țările socialiste și în toată lumea.

Trebuie să ne amintim și noi de acest om mare și talentat care a murit cu 50 de ani în urmă în căsuța roșie a șefului de gară de la Astapovo. Cu cîteva zile înainte pleacă de acasă, pentru a cugeta pentru binele omenirii, dar se îmbolnăvește pe drum și moare la vîrsta de 82 ani. Trebuie să ne amintim de acest celebru scriitor care, cu toată neînînștea sa, cu tot imensul său talent, chiar cu toată stingăcia sa, căuta să facă pe om mai bun față de om, să-l facă mai plin de iubire și să osîndească războiul, să susțină pacea.

Tolstoi n-avea în minte decît pacea lumii. El era un geniu uriaș, dar sufletul său era mai mare decît geniul său.

Fiînd un mare cetățean al patriei sale prin îndrumările sale, în același timp și un moralist de seamă mai ales prin trăirea sa corectă omenască și creștinească, aducem aici omagiul nostru marelui scriitor rus, care s-a luptat și a suferit pentru a aduce omenirii o viață mai bună.

Pr. C. Pistru

tați și fără exploatare. Prin romanul său „Mitrea Cocor”, cel mai de seamă clasic în viața al literaturii noastre devine cap de coloană al creațiilor de literatură realist-socialistă. Ajuns în contact cu literatura Partidului clasei muncitoare și cu mărețele realizări din Uniunea Sovietică, Mitrea Cocor nu-și mai înăbușe durerile de om asuprit, nu se răzvrătește anarhic de unul singur și nici nu apucă calea codrului, ca ațiția din eroii literaturii lui Sadoveanu de dinainte de 23 August 1944. Conștient de faptul că asupriții de altă dată au ajuns la capătul suferințelor și durerilor lor seculare prin preluarea puterii de Stat de către clasa muncitoare, Mitrea Cocor pășește pe adevărata cale de luptă pentru înlăturarea exploatare și pentru făurirea unei vieți tihnite, imbelșugată și fericită, pentru toți cei ce muncesc.

Scriitor patriot de înaltă talie, Mihail Sadoveanu este în egală măsură un mare cetățean patriot. Munca de zidire nouă care se desfășoară cu zel exemplar în Republica Populară Română l-a avut tot timpul în fruntea ostenitorilor celor mai devotați și mai înzestrați. La conducerea Societății Scriitorilor din R. P. Română, ca deputat în Marea Adunare Națională și vicepreședinte al Prezidiului ei, ca președinte al Comitetului Național pentru Apărarea Păcii și pretutindeni unde era trebuință de pricepere și înțelepciunea sa, maestrul Mihail Sadoveanu și-a adus cu însuflețire și competență unanim recunoscută aportul său de muncă. Prieten convins al Uniunii Sovietice și prețuitor sincer al realizărilor ei epocale, în cadrele ARLUS-ului a desfășurat o activitate excepțională.

Deosebit de activ în tărîmul luptei pentru pace, la nivel internațional și patriotic totodată, rămîne de neuitat în această direcție mai ales părtășia sa de seamă la lucrările congreselor mondiale pentru pace și la sesiunile Consiliului Mondial al Partizanilor Păcii — care și-a început lucrările în 20 aprilie 1949, la Paris și Praga, simultan — maestrul Mihail Sadoveanu, în calitate sa de șef al delegației române, a avut fericita inspirație de-a lansa cunoscuta lozincă de luptă a partizanilor păcii: „Oamenii ai păcii din toate țările, uniți-vă!”

Pentru creația sa artistică excepțională și pentru devotamentul pilduitor pe care l-a dovedit față de Patria și poporul nostru, acum 5 ani maestrul Mihail Sadoveanu a fost distins cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste.

„Bătrînețele cinstite nu sînt cele aduse de o viață îndelungată, nici nu le măsoară după numărul anilor. Înțelepciunea este la om adevărata cărunțeală și vîrsta bătrînețelor însemnează o viață neprihănită” — spune dreptul Solomon (Înțelepciunea lui Solomon 4, 8—9). Cînd nu lipsește nici una, nici alta, atunci — tot Scriptura spune — „înaintea celui cărunț să te scolii, să cinstești fața bătrînului” (Levitic 19, 32).

Mindri de a-l avea printre noi pe acest uriaș în făptura căruia se întîlnește un mare martor al trecutului și un stîlp al prezentului făuritor de lume și viață nouă, alipim cu prețuire și respect omagiul nostru la șuvoiul de mărturie ale admirației și recunoștinței pe care întregul nostru popor — și prieteni buni de peste hotare — le poartă maestrului Mihail Sadoveanu și i le mărturisește festiv din prilejul împlinirii venerabilei vîrste de 80 de ani.

TELEGRAFUL ROMAN

Scriitorul egiptean Taha Hussein și-a pierdut vederea la vîrsta de 3 ani. Deși orb, el a terminat Universitatea la Cairo, și-a luat doctoratul la Sorbona (Franța) și este doctor honoris causa a șase universități. Între anii 1950—1952 a fost ministru al culturii. Azi are 71 ani și predă literatura arabă la Universitatea din Cairo. A tipărit peste 40 de lucrări de literatură, istorie, filozofie, etc. E unul dintre cei mai cîștiți și mai iubiți scriitori din lumea arabă.

Deschiderea cursurilor la Institutul Teologic Universitar-Sibiu

Festivitatea deschiderii anului școlar 1960—1961 la Institutul Teologic a avut loc duminică, 9 octombrie 1960, în Aula Institutului.

După Imnul R.P.R., cîntat de corul studenților teologi, sub conducerea pr. prof. Gh. Șoima, ia cuvîntul P. C. rector Sofron Vlad, arătînd că acest an e al 150-lea din viața Institutului. Acest Institut — cum a zis Mitropolitul Bălan — a pregătît în deosebi fiii de țărani, care s-au întors în parohiile din sate, ca să slujească Bisericii și poporului, așa cum norii, ce se ridică din apele de jos, se revarsă ca ploaie binefăcătoare peste ogoare. Credincioșii au prețuit întotdeauna un preot, vrednic slujitor al altarului și apropiat de dorințele lor. Preotul adevărat nu propovăduiește numai dreapta-credniță, ci este și alături de popor și sprijinește munca lui. El arată că — după învățătura creștină — fiecare om are o valoare deosebită, că toți oamenii sînt egali și frați întrelolaltă, că iubirea trebuie să domnească între oameni, fiecare slujind semenului și binelui obștesc, că creștinul trebuie să fie un făcător de pace, pace între oameni, pace între popoare, pace în toată lumea. În felul acesta preotul îndrumază pe credincioși pe calea progresului social, pe calea păcii.

Actualii studenți teologi să se pregătească temeinic, ca să devină preoți vrednici de înaltașii lor și de așteptările credincioșilor. Ei vor fi educați — după cum a declarat la O.N.U. d. Gh. Gheorghiu-Dej, conducătorul iubit al poporului nostru, — ca întreg tineretul, în spiritul păcii, respectului și înțelegerii dintre popoare.

Mulțumește apoi autorităților bisericești și On. Departamentului Cultelor pentru ajutorul dat

acestui Institut și felicită pe fostul profesor de la Institutul Teologic din Sibiu, I. Lupaș, care a împlinit 80 ani de viață în slujba Bisericii și poporului.

Corul cîntă: „Mare este taina creștinătății”...

Vorbește I. P. C. vicar arhiepiscopesc, TRAIAN BELAȘCU, care aduce binecuvîntarea I. P. S. nostru Mitropolit NICOLAE. După ce laudă activitatea rectorului, a corpului profesoral și omagiază pe octogenarul prof. univ. în pens. I. Lupaș, I. P. C. Sa spune că studenții teologi trebuie să meargă în pas cu veacul nostru. Pentru formarea lor intelectuală și morală, ei pot folosi în deosebi rîgăciunea, care apropie de Dumnezeu, studiul zilnic, prin care se adîncesc în teologie și în alte cunoștințe folositoare — și disciplina liber consimțită (autodisciplină), fără care nu se poate realiza nimic deosebit.

Sîntem în luna prieteniei romîno-sovietice, în care poporul nostru dă grai recunoștinței și dragostei ce le poartă față de poporul sovietic, care ne-a eliberat de sub jugul fascist și ne-a ajutat să ne făurim o viață nouă. Și noi ne mărturisim aceeași dragoste și recunoștință. Și noi sîntem alături de popor și sprijinim propunerile făcute la O.N.U. de eminentul luptător pentru pace, N. S. Hrușciiov, pentru dezarmare generală și totală, pentru o lume fără arme, fără armate, fără războaie, așa cum o doresc toate popoarele lumii și cum a susținut și delegația țării noastre la O.N.U., prin glasul conducătorului iubit, Gh. Gheorghiu-Dej, care a dat grai însuși voinții de pace a poporului romîn.

Festivitatea se încheie cu Imnul F.M.T.D., imnul tineretii, al prieteniei și al păcii. T.

Adevăr și minciună

Unii spun din tot sufletul, adevărul, chiar pe scurt, prin cuvînte puține și judecate, iar alții — spre rușinea lor cea mare — spun minciuna, prin vorbe chiar îndelungate. Din această deosebire mare îl poți cunoaște pe fiecare în parte. Dar mărturisirea adevărului, în toate împrejurările din viață, e tot ce poate fi mai nobil și mai măreț. Uneori, ne spune cineva, așa: „Cel ce vrea să spună adevărul, are parte de suferință”. Adevărul și numai adevărul să-l spunem în viață, cu orice risc și vom simți în inimă o mare bucurie și mulțumire, că ne-am făcut datoria cu prisosință.

Cu cît adevărul se pare la auzire mai amar și mai greu, cu atît e mai sănătos și mai folositor în viața noastră cea de toate zilele. Domnul Hristos a mărturisit adevărul și și-a vărsat sîngele pentru el; căci El a zis odinioară, astfel: „M-am născut și am venit în lume, tocmai pentru aceea, ca să mărturisesc adevărul și chiar să sufăr pentru el”. Oamenii mari și aleși nu pot minți, ci spun adevărul, chiar și cu prețul vieții. De pildă: Giordano Bruno, Galileo Galilei și alți mari savanți, au fost chinuți, omoriți sau arși pe rug de inchiziția catolică, pentru că au mărturisit adevărul.

Mincinosul dobindește din minciună trei lucruri și anume: destulă rușine, cea mai mare necinste și chiar mare necrezămînt la toate.

Astăzi, în țara noastră, minciuna este înlăturată și adevărul stăpînește peste tot. Poporul nostru demască minciuna colonialiștilor și arată adevărul că colonialiștii au ținut și țin popoare în robie și mizerie și că trebuie eliberate toate popoarele coloniale. Viața noastră cea nouă se bazează pe adevărul că acum poporul e stăpîn pe soarta sa și el se folosește de roadele muncii sale, muncind pentru sine și făurindu-și o viață mai bună. Fiecare cetățean trebuie să aibă în vedere binele poporului și să spună adevărul, atunci cînd vede că unul sau altul caută folosul propriu în dauna folosului obștesc. Adevărul acesta e izvor de viață nouă și progres pentru toți și pentru fiecare.

Iar credinciosul să păstreze adevărata credință a Bisericii ortodoxe, să trăiască întru acest Adevăr dumnezeiesc, și să fie un adevărat cetățean al patriei, condamînd minciuna colonialiștilor și ațîțătorilor la război și sprijinind munca poporului și lupta pentru pace și progres.

Pr. V. Bassarabin

† Prof. Stavr. Dr. NICOLAE STINGHE

Cronica bisericii „Sf. Nicolae” din Scheii Brașovului a înscris la data de 28 septembrie 1960 încetarea din viață a venerabilului prot. stavrofor dr. Nicolae Stinghe, care a slujit la altarul ei aproape 40 de ani. El era urmașul unei familii de harnici muncitori din Schei. Și-a făcut studiile la Brașov și Sibiu.

În 1907—1911 este profesor de religie la liceul din Brașov, ca din 1913 pînă la ieșirea la pensie să fie paroh al bisericii „Sf. Nicolae” și între 1937—1949 protopop al tractului Brașov. Lui i-a venit meritul de a restaura și împodobi cu pictură nouă și preafrumoasă biserica în care a slujit. Ziua de 10 noiembrie 1946, cînd s-a sfințit de mitropolit Nicolae Bălan biserica pictată în fresco de cunoscutul pictor Costin Petrescu, rămîne una din zilele însemnate în istoria acestei biserici voivodale. Ca protopop a condus cu tact și înțelepciune activitatea preoțimii pe plan bisericesc și pe plan social-patriotic. A știut întotdeauna să îndeplinească lucrarea bisericească cu lucrarea de sprijinire a năzuințelor poporului după viața cea nouă, după pace.

Mitropolitul Nicolae Bălan, apreciind meritele lui, i-a acordat în 1946 înalta distincție de iconom stavrofor.

Slujba înmormîntării s-a săvîrșit în biserica „Sf. Nicolae” din Schei în ziua de 30 septembrie de un sobor de preoți. Au cuvîntat: pr. vicar T. Belașcu în numele I. P. S. Mitropolit Nicolae și al Centrului Arhiepiscopesc, pr. prof. V. Coman în numele preoțimii și pr. Iuliu Ișa în numele parohiei, înfățișînd viața și activitatea celui adormit și aducînd omagiul tuturor.

Dumnezeu să-l așeze în ceata slujitorilor săi la altarul veșniciei!

C. M.

Sfințirea bisericii din Sohodol

Sohodolul este așezat pe primele dealuri care te întâmpină înainte de a intra în trecătoarea Branului, dealuri în spatele cărora se ridică ca un zid uriaș Munții Bucegi.

În parohia Sohodol sînt două biserici. Deși veche, din anul 1830, biserica la care slujește C. preot Gheorghe Mija se numește „cea nouă” și a fost de curînd pictată. Sfințirea acestei biserici îmbrăcată în haină nouă s-a făcut de I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae în ziua de 16 octombrie 1960.

I. P. S. Sa a fost întâmpinat de preoți și credincioși.

Cuvînt de bun sosit a rostit P. C. Dr. Vasile Coman, protopopul raionului Codlea.

Răspunde I. P. S. Mitropolit Nicolae, care, printre altele, mărturisește bucuria pe care o simte ori de cîte ori merge la o sfințire de biserică, și laudă vrednicia celor de aici.

Se trece apoi la slujba de sfințire a bisericii, I. P. S. Sa fiind înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Înainte de a începe Sf. Liturghie, I. P. S. Mitropolit Nicolae a hirotesit întru protopresbiter stavrofor pe P. C. Vasile Coman.

Liturghia arhierească a decurs solemn.

La priceasnă a predicat P. C. prot. Vasile Coman, care talmăcește din înțeleșurile praznicului sfințirii bisericii, care are ceva din duhul Sf. Paști, și mulțumește I. P. S. Sale pentru că, la timpul său, i-a fost dascăl de Teologie și acum i-a acordat hirotesirea întru protopresbiter stavrofor, pe care se va strădui s-o poarte cu vrednicie.

La sfîrșitul Sf. Liturghii a vorbit preotul paroh Gheorghe Mija, care a făcut un scurt istoric al bisericii, zidită prin truda credincioșilor aflători pe acele meleaguri acum 130 de ani, precum și din danii de la frații de aceeași lege din Muntenia, Moldova și Rusia. În încheiere mulțumește Arhipăstorului pentru bucuria ce le-a făcut-o sfințindu-le biserica, credincioșilor care și-au dat obolul la executarea picturii și tuturor celor care au cinstit cu prezența lor această sărbătoare.

A vorbit apoi I. P. S. nostru Mitropolit NICOLAE, care, plecînd de la cuvintele Psalmistului folosite la sfințirea bisericilor: „Innoiește-te, innoiește-te noue Ierusalime că slava Domnului peste tine a strălucit” — a spus „că cu adevărat saltă acum și se bucură Sionul acesta al Sohodolului, pentru că prin rugăciunile mele, ale fraților preoți și ale voastre ale tuturor, mărirea Domnului peste el a strălucit”.

De acum înainte — continuă I. P. S. Sa — va predica nu numai părintele din fața sfîntului altar, ci și pereții sfințiți ai bisericii, prin credința vie și caldă a sfinților zugrăviți pe ei, care nu este alta decît credința noastră strămoșească ortodoxă, credința care este mereu nouă și pe care dac-o urmăm mergem pe calea mîntuirii, calea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

În încheiere îndeamnă credincioșii la pace și la muncă, pentru binele Patriei și al Patriei ce-rești.

Așa a luat sfîrșit praznicul sfințirii „bisericii noi” din Sohodol, care a însemnat un bun prilej de îndemn la viață creștinească dreptmăritoare și la rivnă neostoită în lupta pentru pace și munca pentru viața cea nouă din Patria noastră.

Diacon Gh. Papuc

INSTITUTUL TEHNOLOGIC din Dnepropetrovsk (U.R.S.S.) a pregătit o instalație pentru descărcarea automată a vagoanelor. Cu această instalație un om poate descărca 50 vagoane pe oră, economisindu-se munca a 300 oameni.

STIRI

La 28 august 1960 populația globului pămîntesc număra circa două miliarde nouă sute milioane oameni.

*

Un film italian arată că e mai ușor să-ți uciți soția decît să te desparți de ea. De ce? — Pentru că după rînduiala catolică nu există divorț. Te poți desparți, adică să nu mai stai în aceeași casă, dar acesta nu e divorț, că nu poți să te căsătorești cu alta și nici ea nu se poate căsători cu altul. Numai moartea unuia din soți dă dreptul la o nouă căsătorie. Iată de ce unii ajung să dorească moartea celui alt soț și chiar s-o provoace.

E drept: căsătoria e o legătură pe viață. Dar dacă soții ajung la așa stare încît conviețuirea lor e imposibilă, deslegarea căsătoriei poate fi îngăduită. Pe la 1847, cerînd introducerea divorțului în Biserica gr. catolică (care aplica rînduiala catolică), Simion Bărnăuțiu, profesor la Blaj, zicea că divorțul „ar scăpa pe mulți și de iadul din lumea aceasta și de iadul din lumea cealaltă”. Și avea dreptate! Glasul lui însă n-a ajuns nici după 100 de ani la urechile celor de la Vatican!

În slujba Bisericii

Fostul profesor de Istoria Bisericii Romine de la Institutul Teologic din Sibiu, părintele I. Lupaș a împlinit 80 ani de viață și 60 ani de colaborare la „Telegraful Român”. Cu prilejul acesta, prezentăm cîteva date din viața și activitatea părintelui I. Lupaș, ca slujitor la altarul Bisericii, profesor la Institutul Teologic și publicist bisericesc.

S-a născut la 9 august 1880 în Săliște (Sibiu) din părinți țărani. După terminarea școlii primare, a urmat liceul la Sibiu și Brașov. Și-a luat doctoratul în filosofie și litere la Universitatea din Budapesta (1904) cu lucrarea: Biserica ortodoxă romină din Transilvania și unirea religioasă în cursul veacului al XVIII-lea. A studiat apoi la Universitatea din Berlin și a făcut o călătorie de studii în Italia de Nord.

Ca student la Budapesta începe și activitatea de scriitor.

În 1905 fu numit profesor la Catedra de Istoria Bisericii Romine de la Seminarul „Andrian” din Sibiu. În aprilie 1907 publică articolul „Toate plugurile umblă” — în care-amintind de răscoala țărănilor din martie 1907 în Moldova și Muntenia — arată că latifundiarilor exploatează pe țărani așa de sălbatec, încît „sapa și coasa... și toate uneltele de la lucrul cîmpului se prefac în arme în mîna plugarului, cu sufletul plin de chinuri și de amar, în arme... prin care țărani cearcă să dobîndească și ei un drept la viață și o stăpînire dreaptă.” Pentru acest articol Curtea cu jurați din Cluj l-a condamnat la 3 luni închisoare, declarîndu-l vinovat pentru că „a instigat clasa plugarilor la ură împotriva clasei proprietarilor de pămînt”.

Ne mai putînd fi profesor la seminar, părintele I. Lupaș e ales protopop la Săliște (1909—1919).

În 1916 e ales membru activ al Academiei Romine iar în 1919 e chemat profesor la catedra de Istoria Modernă a romînilor și istoria Transilvaniei de la Universitatea din Cluj, unde a funcționat pînă în 1945 cînd a ieșit la pensie.

A fost membru în Adunarea Eparhială — Sibiu, în Consiliul Național-bisericesc (Sibiu și București), rămînînd mereu legat de viața Bisericii noastre.

Pe lîngă predici și conferințe, a tipărit o mulțime de articole, studii și cărți, în deosebi în legătura cu istoria Bisericii. A publicat aproape în toate revistele bisericești: „Telegraful Român”, „Revista Teologică” și „Mitropolia Ardealului” — la Sibiu: „Biserica Ortodoxă Romi-

Vizitație canonică

La 8 septembrie 1960 — Sînta Maria Mică — Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Ardealului, însoțit de P. C. Prot. D. Călugăr, secretar arhiepiscopesc, a poposit în parohia Ibănești Sat din protopopiatul Reghin într-o vizitație canonică. În apropierea bisericii, I. P. S. Sa a fost întâmpinat de credincioșii parohiei și de mai mulți preoți în frunte cu P. C. Prot. M. Ciobanu.

C. preot I. Hoța, paroh în Ibănești-Sat, a rostit un scurt cuvînt de întâmpinare, exprimînd bucuria tuturor celor de față pentru osebita cinste ce i se face parohiei prin vizita I. P. S. Mitropolit Nicolae. Drept răspuns, I. P. S. Sa a mulțumit pentru întâmpinare și a talmăcit simțămintele părintești pe care le nutrește fiilor duhovnicești din acele părți ale Arhiepiscopiei ortodoxe romine de Alba Iulia și Sibiu.

Sf. Liturghie a fost slujită de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Prot. D. Călugăr. La sfîrșitul Sf. Liturghii, C. preot I. Hoța a rostit predica zilei, accentuînd motivele pentru care Sf. Biserica a așezat prăznuirea de la 8 septembrie. Cuvintele Sf. Evanghelii din 8 septembrie au fost apoi talmăcite în grai ales de I. P. S. Mitropolit NICOLAE. I. P. S. Sa a subliniat că surorile Marta și Maria, despre care vorbește Sf. Evanghelie, înfățișează, prin purtarea lor arătată în prezența Mîntuitorului Hristos, cele două laturi din lucrarea bunilor credincioși ai Bisericii noastre, și anume: ascultarea sinceră a cuvîntului lui Dumnezeu și supunerea din conștiință față de legile țării. Amîndouă trebuiesc îndeplinite cu scumpătate, așa cum a accentuat Mîntuitorul în învățătura și viața Sa și așa cum ne învață Sf. Apostol Pavel în scrisorile sale.

Din Ibănești-Sat, I. P. S. Mitropolit Nicolae a trecut în parohia Hodac, unde a vizitat bisericile parohiale și a stat de vorbă cu credincioșii care i-au ieșit în întâmpinare.

Vizita I. P. S. Sale a lăsat bucurie și mulțumire în sufletele credincioșilor noștri din Ibănești și Hodac.

D. C.

nă”, la București: „Renașterea” la Cluj: „Biserica și Școala” — la Arad, etc. De aceea nu putem aminti decît puține din scrierile lui.

„Istoria bisericească a romînilor ardeleni” (1918) prefăcută în ediția II-a ca Istorie a Bisericii ortodoxe romine, s-a tipărit în 7 ediții. Diferite chestiuni de istorie bisericească le-a tratat în studii. Așa: despre primele organizații bisericești la romîni, în Transilvania, despre vlădici ardeleni în sec. XVII, (Sava Brancovici), despre desbinarea bisericească din 1698 și lupta preoților și credincioșilor ortodocși, în sec. XVIII pentru păstrarea legii strămoșești, despre Samuil Micu Clain, Gh. Șincai și Petru Maior, despre unii episcopi ardeleni (Moga, Meșianu, Ciorogar, Ivan, Colan ș. a.), despre Seminarul din Sibiu, despre reintregirea bisericească, despre unificarea bisericească după 1920, ș. a. Atenția lui nu s-a îndreptat numai spre Biserica ortodoxă, ci și spre confesiunile minoritare. El a scris despre rolul reformațiunii (luteranismului, calvinismului) în Transilvania și despre reprezentanți de seamă ai Bisericii luterane. A luptat pentru relații frățești între Biserica ortodoxă și celelalte Biserici.

El scrie nu numai despre vlădici, ci arată și lucrarea preoților și credincioșilor.

Fiu credincios al Bisericii noastre, preot și protopop vrednic, predicator și conferențiar, profesor și scriitor, părintele I. Lupaș și-a pus viața în slujba cercetărilor istorice, în slujba înfrățirii între culte și între poporul român și minoritățile naționale din țara noastră. El publică și azi articole și studii în diferite reviste.

La venerabila vîrstă de 80 ani, „Telegraful Român” urează celui mai vechiu colaborator al său, încă mulți ani de muncă rodnică în ogrorul Bisericii.

T. R.